

Exactly What is a "Teruah?"

Rabbi Michael Taubes

1. ויקרא פרשת אמור פרק כג

(כג) וַיְדַבֵּר יְקֹנָק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(כד) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זָכוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ:

2. במדבר פרשת פינחס פרק כט

(א) וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם

3. ויקרא פרשת בהר פרק כה

(ח) וְסִפְרַתְּ לָהּ שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת שָׁנִים שִׁבְעַת שָׁנִים שִׁבְעַת פְּעָמִים וְהָיוּ לָהּ יְמֵי שִׁבְעַת שַׁבָּתוֹת הַשָּׁנִים תִּשְׁעַת וְאַרְבָּעִים שָׁנָה:

(ט) וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפָר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל אֲרָצְכֶם:

(י) וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַתְּמָשִׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ לְכָל יִשְׂרָאֵל יוֹבֵל הוּא תִּהְיֶה לָכֶם וְשַׁבָּתֶם אִישׁ אֶל אֶחָיו וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ:

4. ספרא אמור פרשה יא סוף פרק יג

(1) ומניין שהוא בשופר תלמוד לומר והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחודש ביום הכיפורים שאין תלמוד לומר בחודש השביעי, ומה תלמוד לומר בחודש השביעי הרי תרועת שביעית כזו, מה זו בשופר אף תרועת ראש השנה בשופר.

(2) ומניין שהיא פשוטה לפניה תלמוד לומר והעברת שופר תרועה, ומנין שהיא פשוטה לאחריה תלמוד לומר תעבירו שופר, אין לי אלא ביובל בראש השנה מניין תלמוד לומר והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחודש ביום הכיפורים שאין ת"ל בחודש השביעי, ומה ת"ל בחודש השביעי הרי תרועה [כל חדש שביעי] כזו, מה זו פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה אף תרועת ראש השנה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה.

(3) ומניין ליתן את האמור ביובל בראש השנה, ואת האמור בראש השנה ביובל, תלמוד לומר בחודש השביעי בחודש השביעי לגזירה שוה.

5. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

תנו רבנן: מנין שבשופר - תלמוד לומר והעברת שופר תרועה, אין לי אלא ביובל, בראש השנה מנין? תלמוד לומר בחודש השביעי, שאין תלמוד לומר בחודש השביעי, ומה תלמוד לומר בחודש השביעי - שיהיו כל תרועות של חדש שביעי זה כזה.

6. חידושי הריטב"א מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

תנו רבנן מנין שבשופר. פי' דגבי ר"ה לא כתיב אלא תרועה וליכא זכר בדבר שתהא בשופר...

7. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

משנה. סדר תקיעות: שלש של שלש שלש...

8. רש"י מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

סדר תקיעות שלש כו' - אחת למלכיות ואחת לזכרונות ואחת לשופרות. שלש של שלש שלש - תקיעה ותרועה ותקיעה לכל אחת ואחת.

9. חידושי הריטב"א מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

מתני' סדר תקיעות וכו'. פי' שלש תרועות שיש בכל אחת מהן ב' תקיעות אחת לפניה ואחת לאחריה נמצא סימן אחד שלש פעמים שיש בכל אחד מהן שלש כגון תר"ל שלש פעמים האחד נגד מלכיות והשני נגד זכרונות והשלישי נגד שופרות והוא ליה ט' תקיעות, וכן מנינים בכל מקום, כי ג' תרועות כתובות בתורה יום תרועה זכרון תרועה שופר תרועה, וכל אחד מהן תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה כדיליף בגמרא...

10. ספרא אמור פרשה יא סוף פרק יג

(ז) ומניין שהיא פשוטה לפניה תלמוד לומר והעברת שופר תרועה, ומנין שהיא פשוטה לאחריה תלמוד לומר תעבירו שופר, אין לי אלא ביובל בראש השנה מניין תלמוד לומר והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחודש ביום הכיפורים שאין ת"ל בחודש השביעי, ומה ת"ל בחודש השביעי הרי תרועה [כל חדש שביעי] כזו, מה זו פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה אף תרועת ראש השנה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה.

(ח) ומניין ליתן את האמור ביובל בראש השנה, ואת האמור בראש השנה ביובל, תלמוד לומר בחודש השביעי בחודש השביעי לגזירה שוה.

11. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב - לד עמוד א

ומנין שפשוטה לפניה - תלמוד לומר והעברת שופר תרועה. ומנין שפשוטה לאחריה - תלמוד לומר תעבירו שופר. ואין לי אלא ביובל, בראש השנה מנין - תלמוד לומר בחדש השביעי, שאין תלמוד לומר בחדש השביעי, ומה תלמוד לומר בחדש השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי זה - כזה.

12. רש"י מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

שאינ תלמוד לומר בחדש השביעי - דהא כתב לן בכמה מקומות דיום הכפורים בחדש השביעי הוא, והכא יום הכפורים כתיב. והעברת - פשוטה משמע, העברת קול אחד. ביום הכפורים תעבירו - הרי העברה תחילה וסוף, ותרועה כתיבא בינתיים

13. ספרא אמור פרשה יא סוף פרק יג

(ט) מנין שלש של שלש תלמוד לומר והעברת שופר תרועה זכרון תרועה מקרא קודש, יום תרועה יהיה לכם מלמד שהם שלש של שלש שלש.

(י) כיצד סדר תקיעות תוקע ומריע ותוקע, תוקע ומריע ותוקע שלש תקיעות שהם תשע...

14. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

ומנין לשלש של שלש שלש - תלמוד לומר והעברת שופר תרועה, שבתון זכרון תרועה, יום תרועה יהיה לכם. ומנין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה - תלמוד לומר שביעי שביעי לגזירה שוה. הא כיצד? שלש שהן תשע.

15. רש"י מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

ומנין שלש של שלש שלש - מנין דהנך פשוטה לפניה ולאחריה ותרועה באמצע עבדינן תלתא זימני, למלכיות חדא, ולזכרונות חדא, ולשופרות חדא.

תלמוד לומר - תרועה תלתא זימני, לכל אחת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה.

ומנין ליתן את האמור של זה בזה כו' - לפי ששלש תרועות הללו לא נאמרו במקום אחד, שהשתים נאמרו בראש השנה והאחת ביובל, מנין ליתן האמורות בראש השנה ביובל, וליתן האמורה ביובל בראש השנה - שיהו כאן וכאן שלש.

שביעי שביעי לגזירה שוה - נאמר בראש השנה בחדש השביעי ונאמר ביובל והעברת שופר תרועה בחדש השביעי.

16. במדבר פרשת בהעלותך פרק י

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנָן אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:

(ב) עֲשֵׂה לְךָ שְׂמֵי חֲצוּצֹת כֶּסֶף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ לְמִקְרָא הַעֲדָה וּלְמִסְעֵי אֶת הַמִּתְּנֹת:

(ג) וְתִקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלֶיךָ כָּל הַעֲדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

(ד) וְאִם בָּאֶחָת תִּקְעוּ וְנוֹעְדוּ אֵלֶיךָ הַנְּשִׂאִים רְאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל:

(ה) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה וְנִסְעוּ הַמִּתְּנֹת הַחֲנִים קִדְמָה:

(ו) וְתִקְעֶתֶם תְּרוּעָה שְׁנִית וְנִסְעוּ הַמִּתְּנֹת הַחֲנִים תִּמְנָה תְּרוּעָה וְתִקְעוּ לְמִסְעֵיהֶם:

(ז) וּבִהְקִהִיל אֶת הַקָּהָל תִּתְקַעוּ וְלֹא תִרְיעוּ:

17. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

והאי תנא מייתי לה בגזירה שוה ממדבר, דתניא: ותקעתם תרועה - תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה. אתה אומר תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה, או אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא? כשהוא אומר ובהקהיל את הקהל לתקעו ולא תריעו - הוי אומר: תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה. ומנין שפשוטה לפניה - תלמוד לומר ותקעתם תרועה, ומנין שפשוטה לאחריה - תלמוד לומר תרועה יתקעו. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר ותקעתם תרועה שנית, שאין תלמוד לומר שנית, ומה תלמוד לומר שנית - זה בנה אב: שכל מקום שנאמר תרועה - תהא תקיעה שניה לה. אין לי אלא במדבר, בראש השנה מנין - תלמוד לומר תרועה תרועה לגזירה שוה. ושלש תרועות נאמרו בראש השנה: השבתון וזכרון תרועה, ויום תרועה, זוהעברת שופר תרועה. ושתי תקיעות לכל אחת ואחת. מצינו למדין: שלש תרועות ושש תקיעות נאמרו בראש השנה.

18. רש"י מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

והאי תנא מייתי לה ממדבר - שתהא פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה. תקיעה בפני עצמה כו' - דלא תימא חזא היא, והכי קאמר: היו תוקעין תרועה, אלא הכי קאמר: ותקעתם תקיעה, ואחריה הריעו תרועה. או אינו - אלא אחת היא, והכי קאמר: היו תוקעין תרועה. כשהוא אומר ותקעו ולא תריעו - מכלל דבמסעות תתקעו ותריעו קאמר, ותרועה לא קרי לה תקיעה - הרי על כרחך תקיעה בפני עצמה כו'. תלמוד לומר ותקעתם - והדר תרועה. שאין תלמוד לומר שנית - שכבר אמר ותקעתם תרועה ונסע מחנה פלוני, כי הדר אמר ותקעתם תרועה ונסע מחנה פלוני - פשיטא דשנית היא. תהא תקיעה שניה לה - והכי קאמר: ותקעתם תקיעה שנית לתרועה.

19. תרגום אונקלוס במדבר פרשת פינחס פרק כט

(א) ובירחא שביעאה בחד לירחא מערע קדיש יהי לכוון כל עבידת פולחן לא תעבדון יום יבא יהי לכוון:

20. שופטים פרק ה

(כח) בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא בעד האשנב מדוע בושש רכבו לבוא מדוע אחרו פעמי מרפבותיו:

21. רש"י שופטים פרק ה

(כח) ותיבב - ...ורבותינו פירשוהו לשון גניחה כתרועה דמתרגמינן יבבא

22. מצודת דוד שופטים פרק ה

(כח) בעד החלון - חזרה לספר בשירתה אשר אם סיסרא נשקפה בעד החלון לראות אם בא מרכבת בנה ובראותה כי איננו תילל במר נפש ומשקפת תמיד בעד האשנב ואומרת מדוע בושש רכבו לבוא מדוע אחרו וכו' וכפלה הדבר כדרך המיילל מכאב לב:

23. מצודת ציון שופטים פרק ה

(כח) בעד - נגד:

נשקפה - ענין הבטה כמו וישקף אבימלך (בראשית כ"ו) ואמר בלשון נפעל על כי גם היא נשקפה למביטים בה: ותיבב - ענין יללה כי תרועה ת"א יבב' וקול התרועה היא כיללה:

24. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

דכתיב יום תרועה יהיה לכם, ומתרגמינן: יום יבבא יהא לכוון. וכתיב באימיה דסיסרא בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא. מר סבר: גנוחי גנח, ומר סבר: ילולי יליל.

25. רש"י מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

דמתרגמינן - תרועה - יבבה, ובאימיה דסיסרא כתיב נמי האי לישנא ותיבב.

מאן דאמר שברים סבר גנוחי גנח - כאדם הגונח מלבו, כדרך החולים שמאריכין בגניחותיהן. ילולי יליל - כאדם הבוכה ומקונן, קולות קצרים סמוכין זה לזה.

26. רבינו חננאל מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב - לד עמוד א

... וכתוב באימיה דסיסרא בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא וחלקו בבירור לשון הקדש מאי משמע ותיבב ושואה רבנן להאי ותיבב כגון סימן תנא דידן סבר ילולי ילילה אם סיסרא ותנא ברא סבר גנוחי גנחא ולא נתברר הדבר כדברי אחד מהן.

27. חידושי הרמב"ן מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

ה"ג - ... אלא בלשון תורה פליגי מר סבר יבבא דאורייתא היינו כדעבדה אימיה דסיסרא וגנוחי הוא דהכי אורחא דמילתא, ומר סבר ילולי הוא כדאמרי אינשי...

28. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד א

אתקין רבי אבהו בקסרי: תקיעה, שלשה שברים, תרועה, תקיעה. - מה נפשך? אי ילולי יליל - לעביד תקיעה תרועה ותקיעה, ואי גנוחי גנח - לעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה! - מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל. - מתקיף לה רב עזירא: ודלמא ילולי הוה, וקא מפסיק שלשה שברים בין תרועה לתקיעה! - דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה. - מתקיף לה רבינא: ודלמא גנוחי הוה, וקא מפסיק תרועה בין שברים לתקיעה! - דהדר עביד תקיעה שברים ותקיעה. - אלא רבי אבהו מאי אתקין? אי גנוחי גנח - הא עבדיה, אי ילולי יליל - הא עבדיה! - מספקא ליה דלמא גנח ויליל. - אי הכי, ליעבד נמי איפכא: תקיעה, תרועה, שלשה שברים ותקיעה, דלמא יליל וגנח! - סתמא דמילתא, כי מתרע באיניש מילתא - ברישא גנח והדר יליל.

29. רש"י מסכת ראש השנה דף לג עמוד א

מספקא ליה - ועבד תרווייהו. ודלמא גנוחי הוא - ואין לך לעשות תרועות יבבות, וקא מפסיק תרועה בין שברים לפשוטה שלאחריה. ודלמא ילולי היא - ואין לנו שברים, וקא מפסיק שברים דתקיעה - שברים - תרועה - תקיעה דר' אבהו בין תקיעה ראשונה לתרועה, ואין כאן פשוטה לפנייה. ברישא גנוחי גנח - גניחות ארוכות, קומפלייני"א + גניחות, אגחות + בלעז. והדר מיליל - ריציד"ר + ליילל, להיאנח + בלעז.

30. רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ג

הלכה א

כמה תקיעות חייב אדם לשמוע ביום טוב של ראש השנה, תשע תקיעות, לפי שנאמרה תרועה ביובל ובראש השנה שלשה פעמים וכל תרועה פשוטה לפנייה ופשוטה לאחריה, ומפי השמועה למדו שכל תרועות של חדש השביעי אחד הן בין בראש השנה בין ביום הכפורים של יובל, תשע תקיעות תוקעין בכל אחד משניהן, תקיעה ותרועה ותקיעה, תקיעה ותרועה ותקיעה, תקיעה ותרועה ותקיעה.

הלכה ב

תרועה זו האמורה בתורה נסתפק לנו בה ספק לפי אורך השנים ורוב הגליות ואין אנו יודעין היאך היא, אם היא היללה שמילין הנשים בנהייתן בעת שמיבבין, או האנחה כדרך שיאנח האדם פעם אחר פעם כשידאג לבו מדבר גדול, או שניהם כאחד האנחה והיללה שדרכה לבא אחריה הן הנקראין תרועה, שכך דרך הדואג מתאנח תחלה ואחר כך מילל, לפיכך אנו עושין הכל.

הלכה ג

היללה היא שאנו קוראין תרועה, והאנחה זו אחר זו היא שאנו קוראין אותה שלשה שברים, נמצא סדר התקיעות כך הוא: מברך ותוקע תקיעה ואחריה שלשה שברים ואחריה תרועה ואחריה תקיעה, וחוזר כסדר הזה שלשה פעמים, ותוקע תקיעה ואחריה שלשה שברים ואחריה תקיעה ותוקע תקיעה ותרועה ואחריה תקיעה וחוזר כסדר הזה שלשה פעמים, נמצא מנין התקיעות שלשים כדי להסתלק מן הספק.

31. בית הבחירה (מאירי) מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

כבר ביארנו במשנה שהתורה לא צותה בענין תקיעת שופר אלא בשלש תרועות שכל אחת פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה ונמצאו שלש שהן תשע וכן ביארנו שהשברים בכלל תרועה הם ואף הם נקראים תרועה וכן ביארנו שהתרועה היא היללות התכופות והשברים הם היללות היוצאות דרך מתון והארכה אירע הדבר לאורך הגלויות שהיו ישראל חלוקים במנהגם בענין תרועה מהם שהיו עושין הטרימוטות ומהם שהיו עושין השברים שהרי הכל נקרא תרועה כמו שביארנו ונמצאו קצתם תוקע קש"ק שלשה פעמים וקצתם קר"ק שלשה פעמים ומתוך שראו בזמן חכמי האחרונים שבתלמוד חלוק זה נסתפקו בגופה של תרועה מה הוא עקרה ואיזה מנהג היה יותר ראוי ואע"פ שכשדקדקו בתרגומו של אנקלוס שתרגם תרועה יבבא עם מה שראו באמו של סיסרא שנאמר בה ותיבב נודע שהתרועה דרך כלל הוא ענין אנחה ויללה נסתפקו מ"מ מתוך שנוי המנהגים איזה פרט של אנחה ויללה היא עקרה של תרועה אם הטרימוטות אם האנחות הארוכות או שמא עקרה בשתייהן ר"ל שלא תהא קרויה תרועה גמורה אלא בשתייהן וכן היה הספק בעצמו באמו של סיסרא ומתוך כך עמדו והתקינו שיהו הכל חוזרים על ענין אחד ומנהג אחד ושיהו הכל עושין בסימן אחד...

32. רא"ש מסכת ראש השנה פרק ד

סימן י

... כתב רב האי בתשובה. אל תחשבו כי נפלה בימי ר' אבהו ספק בדבר זה שהרי משניות קדומות אחת אומרת שלש יבבות ואחת אומרת שלש שברים וקאמר אביי בהא פליגי. וכך היה הדבר מימים קדמונים מנהג לכל ישראל מהם עושים תרועה יבבות קלות. ומהם עושים יבבות כבדים שהן שברים. אלו ואלו יוצאין ידי חובתן כי שברים כבדים תרועה הן ויבבות קלות תרועה הן. והיה הדבר נראה כחלוקה אע"פ שאינה חלוקה. והן התנאים כמו שאמרנו למעלה הללו שונים שיעור תרועה כשלש יבבות והללו שונים שיעור תרועה כשלשה שברים. אלו משנתן כמנהגם ואלו משנתן כמנהגם. וקאמר אביי בהא פליגי ולא פלוגתא היא שיהו מטעים אלו את אלו. אלא מר כי אתריה ומר כי אתריה. וחכמים של הללו מודים הם כי שברים תרועה הם וחכמים של הללו מודים כי יבבות תרועה הן. וכשבא ר' אבהו ראה לתקן תקנה שיהו כל ישראל עושין מעשה אחד ולא יהא ביניהם דבר של הדיוטות /שלהדיוטות/ נראה כחלוקה:

33. חידושי הריטב"א מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

ונשאל רבינו האי ז"ל וכי קודם שבא ר' אבהו לא יצאו ישראל ידי תקיעת שופר, שהרי נראה שהיה הדבר ספק ביניהם ענין התרועה, כדאמרן בהא ודאי פליגי, ואין ספק שהכרעה היתה להם בדבר כי האיך אפשר שבמצוה כזו שהיתה בכל שנה לא ידעו אמתתה ולא ראו אלו לאלו איש מפי איש עד משה רבינו ע"ה איך היה נוהג, והשיב הוא ז"ל כי בודאי תרועת תורה בכל אחד מאלו בין בגנחתי בין בילולי שכונת התורה בתרועה לעשותה מקולות ושברים, ובתחלה היה עושה זה שברים וזה יבבות כפי מה שנראה לו שהוא יותר יפה והיו כולן יוצאין ידי חובתן, והחכמים היו יודעין כן, אבל המון העם היו טועין שהיו סבורין שיש חילוק ביניהן ושלא יצאו אלו או אלו, וכדי להוציא מלבן של הדיוטות וגם שלא תהא תורה כשתי תורות בא ר' אבהו ותיקן לעשות כל אחד כדברי אלו ואלו וגם הוסיף תרועה אחת משלו כי נתן דעתו לתקן התרועה בכל מיני קול נשבר שאפשר הנוהגין, ומפני שהיה הדבר נראה להדיוטות שיש מחלוקת ביניהן נקיט ליה תלמודא על דרך מחלוקת ובדרך קושיא ותירוץ, ונמצא שלדברי רבינו האי שפיר אדם יוצא חובתו בכל אחד מן הסימנים האלו כשעושה אותו ג' פעמים או (ב) כל סימן פעם אחת ויעשה האחד למלכיות והאחד לזכרונות והשלישי לשופרות, וכמו שנהגו עכשיו בתקיעות שעל סדר ברכות וכל אדם יוצא גם בזמן הזה בתקיעות שעל סדר ברכות.

34. קהלת פרק ז

(יח) טוב אֲשֶׁר תִּאָחַז בְּזָהָה וְגַם מְזָה אֶל תִּנַּח אֶת יָדְךָ כִּי יָרָא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת פְּלִמָּה:

35. קהלת רבה (וילנא) פרשה ז

א [י"ח] ... כי ירא אלהים יצא את כולם כגון רבי אבהו דקיסרין.

36. הלכות רי"ף גיאית הלכות ראש השנה

... אתקין ר' אבהו בקיסרי תקיעה ג' שברים תרועה ותקיעה. מספקא ליה תרועה אי לישנא דילולי או לישנא דגנוחא הילכך עביד להו לתרוייהו והדר עביד תש"ת דילמא גנוחי הוו וקא מפסקי תרועה בין תקיעה לג' שברים והדר עביד תר"ת דילמא ילולי הוא וקא מפסקי ג' שברים בין תקיעה לתרועה והאי דמקדים ג' שברים לתרועה דסתמא דאינש כי מתרע ביה מלתא ברישא מיגנח והדר מיליל.

[עמוד נג] והכי אמר רב שרירא ורב האי ז"ל דהא תקנתא דר' אבהו לא מדידיה תקון לה אלא עיקר הדבר כך הוא מימות נביאים הראשונים...

37. ספר הלכות גדולות סימן יז - הלכות ראש השנה

...אתקין רבי אבהו בקיסרי, תקיעה שלשה שברים תרועה ותקיעה, שניה תקיעה ושלשה שברים ותקיעה, שלישית תקיעה ותרועה ותקיעה. ולא ידעינן תרועה מאי ניהי, אלא מדתרגמינן יום יבבא וגמרינן מן אימיה דסיסרא דכתיב בה (שופטים ה, כח) בעד החלון נשקפה ותייבב וגומר, ועדיין האי ותייבב לא ידעינן אי ילולי הוא אי גנוחי הוא, הילכך עבדינן הא והא, ורחמנא כי אמר תרועה באמצע, פשוטה לפניו ופשוטה לאחריה, הילכך, בבא קמא עבדינן תקיעה ושלשה שברים, דילמא גנוחי הוא, ועבדינן תרועה דילמא ילולי הוא, והדר עבדינן תקיעה בתרויהו, ומספקא לן טוב דילמא גנוחי הוא ולית ביה ילולי וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה, הילכך עבדינן בבא תניינא תקיעה שלשה שברים ותקיעה, טוב מספקא לן דילמא תרועה היא ולית בה גנוחי כלל וקא מפסקי שברים בין תרועה לתקיעה, הילכך עבדינן בבא תליתאה תקיעה תרועה ותקיעה. טוב מספקא לן דדילמא תרועה היא מיקריא ילולי וגנוחי, וניעביד תקיעה תרועה שלשה שברים ותרועה, הכי ליכא למימר, דסתם איניש כד מתילדה ביה מילתא, ברישא מגנח והדר מייליל, הילכך עבדינן הני תלתא באבי, תקיעה ושלשה שברים תרועה ותקיעה, תקיעה שלשה שברים ותקיעה, תקיעה תרועה ותקיעה. וכל כך למה, כדי לערבב את השטן, דא"ר יצחק (ר"ה טז א) מפני מה תוקעין בראש השנה, מפני מה תוקעין גזירת הכתוב היא, אלא מפני מה תוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין, וכל כך למה כדי לערבב את השטן.

38. ספר הרוקח הלכות ראש השנה סימן רא

... אבל הלכות תקיעות התקין רבי אבהו בקיסרי ובתרועה היו מספקין אם היא שברים או תרועה ממש והוצרך לתקן בכל עניני ספיקות פן יבוא השטן בעניין אחר לכך רמז שופר אצל השטן ולפי שהשטן הוא יצר הרע בג' עניני' מחטיא ומקטרג וממית לכך ג' תיבות בין שטן לשטן כגון והשטן עומד על ימינו לשטנו ויאמר ה' אל השטן יגער ה' בך השטן, לכך תוקעין שלש שלש שלש...

39. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז עמוד א - עמוד ב

(ואמר) + מסורת הש"ס: [אמר] + רבי יצחק, למה תוקעין בראש השנה? - למה תוקעין? רחמנא אמר תקעו! - אלא: למה מריעין? - מריעין? - רחמנא אמר זכרון תרועה! אלא: למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לערבב השטן.

40. רש"י מסכת ראש השנה דף טז עמוד ב

כדי לערבב - שלא ישטין, כשישמע ישראל מחבבין את המצוות - מסתמין דבריו.

41. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לב עמוד א

משנה. סדר ברכות: אומר אבות וגבורות וקדושת השם, וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע. קדושת היום - ותוקע, זכרונות - ותוקע, שופרות - ותוקע, ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים, דברי רבי יוחנן בן נורי. אמר לו רבי עקיבא: אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר? אלא: אומר אבות וגבורות וקדושת השם, וכולל מלכיות עם קדושת היום - ותוקע, זכרונות - ותוקע, שופרות - ותוקע, ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים.

42. רש"י מסכת ראש השנה דף לב עמוד א

סדר ברכות אומר אבות וגבורות כו' וקדושת היום ותוקע כו' - דמצוה בשלש תקיעות של שלש שלש, כדתניא לקמן בפירקין /ראש השנה/ (לג, ב).

43. רי"ף מסכת ראש השנה דף י עמוד ב - יא עמוד א

נמצא עכשיו שתוקעין תשר"ת ג' פעמים ותוקעין תש"ת ג' פעמים ותוקעין תר"ת ג' פעמים ונהגו העם לתוקען כשהן יושבין ומברכין עליהם ברכת התקיעה ומפני שהצבור צריכין לשמוע התקיעות על סדר הברכות לפיכך חוזרין ותוקעין על סדר הברכות תשר"ת פעם אחת ותש"ת פעם אחת ותר"ת פעם אחת ובדין הוא שיהו תוקעין אותן על סדר ברכות כסדר שתקעו כשהן יושבין אלא כיון שהברכות אין מעכבות את התקיעות הרי יצאו ידי חובתן באותן שתקעו כשהן יושבין ודי להם לתקוע תשר"ת תש"ת תר"ת על סדר ברכות פעם אחת שלא להטריח את הצבור וכן המנהג בכל העולם ובשתי ישיבות:

44. רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ג

הלכה י

המנהג הפשוט בסדר התקיעות של ראש השנה בצבור כך הוא: אחר שקוראין בתורה ומחזירין הספר למקומו יושבין כל העם ואחד עומד ומברך ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לשמוע קול שופר וכל העם עונין אמן, וחוזר ומברך שהחיינו וכל העם עונין אחריו אמן, ותוקע שלשים תקיעות שאמרנו מפני הספק על הסדר, ואומר קדיש ועומדין ומתפללין תפלת מוסף, ואחר שגומר שליח צבור ברכה רביעית שהיא מלכיות תוקע תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה פעם אחת, ומברך ברכה חמישית שהיא זכרונות, ואחר שגומרה תוקע תקיעה שלשה שברים ותקיעה, ומברך ברכה ששית שהיא שופרות, ואחר שגומרה תוקע תקיעה תרועה ותקיעה פעם אחת וגומר התפלה.

הלכה יא

זה שתוקע כשהן יושבין הוא שתוקע על סדר הברכות כשהן עומדים, ואינו מדבר בין תקיעות שמיושב לתקיעות שמעומד, ואם סח ביניהן אף על פי שעבר אינו חוזר ומברך.

הלכה יב

בדין היה שיתקעו על כל ברכה כל בבא מהן שלשה פעמים כדרך שתקעו כשהן יושבין אלא כיון שיצאו מידי ספק בתקיעות שמיושב אין מטריחין על הצבור לחזור בהן כולן על סדר ברכות, אלא די להן בבא אחת על כל ברכה כדי שישמעו תקיעות על סדר ברכות, וכל הדברים האלו בצבור אבל היחיד בין ששמע על סדר ברכות בין שלא שמע על הסדר בין מעומד בין מיושב יצא ואין בזה מנהג.

45. תוספות מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

שיעור תרועה כשליש יבבות - ... ועכשיו נוהגין לתקוע בישיבה לאחר קריאת התורה שלשים קולות ג' קשר"ק וג' קש"ק וג' קר"ק ובתפלה תוקעין אמלכיות קשר"ק ואזכרונות קש"ק ואשופרות קר"ק ולפום סוגיא דכולה פירקין היה ראוי לתקוע בשעת תפלה אמלכיות קשר"ק קש"ק קר"ק וכן אזכרונות וכן אשופרות... ומיהו לכאורה נראה לתקוע בתפלה כמו כן אמלכיות זכרונות ושופרות קשר"ק קש"ק קר"ק אכל חד וחד כדי לצאת מספק דרבי אבהו ובערוך פי' שהיו עושין כן שפי' בערך ערב דהלין דמחמרי [ועבדי] שלשים כדיתבין ושלשים בלחש ושלשים על הסדר כנגד מאה פעיות דפעיא אימיה דסיסרא ואלין [עשרה] אינון כשגומרין כל התפלה קול תקיעיא דיחידאי מיתבעי למיהוי [עשרה] תשר"ת תשר"ת תר"ת והם מאה ועל מנהג שלנו היה תמיה ר"ת דקשר"ק של מלכיות וקש"ק דזכרונות וקר"ק דשופרות סותרין זה את זה דאי גנח ויליל כולהו בעי למיעבד קשר"ק ואי גנח לחדוד כולהו בעי למיעבד קש"ק ואי יליל כולהו קר"ק והנהיג רבינו תם במקומינו לתקוע גם אזכרונות ואשופרות קשר"ק כמו במלכיות דהשתא נפיק מכל ספיקי וליכא אלא הפסק ובהכי סגי שלא לשנות המנהג ביותר דהא אמרינן שמע תשע תקיעות בט' שעות ביום יצא...

46. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

אמר רבי יוחנן: שמע

תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד ב

תשע תקיעות בתשע שעות ביום, יצא, תניא נמי הכי: שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום – יצא.

47. רש"י מסכת ראש השנה דף לד עמוד ב

תשע תקיעות - תרועות נמי קאמר.

48. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפח

סעיף ב

שמע ט' תקיעות בט' שעות ביום, יצא...

49. חידושי הרשב"א מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

ודילמא גנוחי הוא וקא מפסקא תרועה בין שברים לתקיעה. איכא למידק וכי מפסקא מאי הוי והתניא בסמוך שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא... ו"ל עוד דאפ"ל לרבנן קא פריך ליה דדילמא הא דתניא שמע תשע תקיעות בתשע שעות היינו בדיעבד הא לכתחלה אין רשאי להפסיק...

50. כתוב שם לראב"ד מסכת ראש השנה דף י עמוד א

אמר אברהם: ואפילו לרבנן נהי דיצא דיעבד, אבל לכתחלה לא מיבעי ליה לאפסוקי מדכתיב [ויקרא כה' ט'] והעברת שופר תרועה, אי נמי [במדבר י' ה'] ותקעתם תרועה [ושם פסוק ו'] תרועה יתקעו, דאפקאינהו בחד לישנא ומשום הכי תקון תש"ת תר"ת, אי נמי לא דמי הפסקה דאקראי ורשותא דאי בעו מפסיק ואי [בעו] לא מפסיק, וכי מפסיק נמי חשיב ליה לחובה על נפשיה, להפסקה דקביעותא דקביעותא עילויה כעין מצוה. ותו לא מידי.

51. חידושי הריטב"א מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

... אבל יש אומרים דודאי הא דר' אבהו ספיקא ממש הוי, ובודאי שבדורות הראשונים נהגו בתרועה כמו שראו למשה, אבל אותה תרועה בטלה בדורות התנאים והאחרונים, שהרי התורה אמרה סתם תרועה קול נשבר כדרך שאדם עושה בשברו וסגנון אחד אמרה תורה לכולם, ואין הדורות שוין בדבר, שהרי תמצא במיני הניגונין ענין קול שהיה קול מנגן לדור שעבר וחזר קול תמרור (לקול) [לדור] אחר, וכן אירע בענין התרועה כי לא היו בדורות האחרונים מריעים על שברם כדרך הראשונים, וגם יש שמריעין בשתיהן או בשלשתן פעם בזה ופעם בזה ואינו יודע איזה יכשר הזה או זה, ולכך הוצרך ר' אבהו לתקן זה. מעתה איך אדם יוצא בתקיעות שנוהגין לעשות מעומד תשר"ת למלכיות ותש"ת לזכרונות ותר"ת לשופרות דהא ספק הוא וממה נפשך השנים מהם שלא כראוי, הילכך היה נוהג ר"ת ז"ל לעשות תשר"ת פעם אחת בכל אחד מהם שהרי בתשר"ת הם ג' מיני תרועות ואע"פ שאפשר שהדין הוא בתש"ת או תר"ת ונמצא שיש בתשר"ת הפסקה בין תקיעה לתרועה או משברים או [מ]תרועה מכל מקום מוטב שנחוש לספיקות כלומר לעשות דבר שאפשר שיוצאין בו לגמרי ואין ספק באחד מהם אם הדין בתשר"ת, ולא נחוש להפסקות שיש בתשר"ת אם אינו אמת...

52. חידושי הרמב"ן מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

הא דאקשינן עליה דרבי אבהו ודילמא ילולי הוא וקא מפסיק. - ... לפיכך נ"ל דאפי' לרבנן מקשו דנהי דאם הפסיק ביניהן יצא אבל בהפסק כי האי גוונא לא יצא, שאין כאן תקיעות על הסדר שאין כאן פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה אלא הפסיק שבנתים לפיכך לא יצא, דהואיל ותקע לשם מצוה תקיעות אחרות באמצע הרי הפסיק בנתים ולא יצא...

53. חידושי הרשב"א מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

ויש לדקדק על המנהג הפשוט שאין תוקעין על סדר הברכות אלא תשר"ת למלכיות תש"ת לזכרונות תר"ת לשופרות, והיה לנו לעשותן כולן למלכיות וכן לזכרונות ולשופרות דהא אנן משום ספק שלש דאורייתא עבדינן להו ואלו הנך כלהו דאורייתא צריך לשומען על סדר הברכות אמלכיות וכן אזכרונות וכן אשופרות. והרב אלפסי ז"ל כתב דאקילו בהו משום טירחא דציבורא כיון דכבר יצאו מהן אע"פ ששמעון שלא על סדר ברכות, ומ"מ קשה דהא אנן לא עבדינן כחד דאי גנח ויליל הוא לא עבדינן כלום אזכרונות ושופרות ואי תש"ת הוא לא עבדינן אמלכיות ושופרות ואי תר"ת הוא לא עבדינן אמלכיות וזכרונות, ומוטב היה לתקוע בכלן או תשר"ת או תר"ת או תש"ת דדילמא מתרמי לן תרועה דאורייתא. ור"ת ז"ל הנהיג לתקוע בכלן תשר"ת ואמר מוטב שנחוש לספיקות ולא נחוש להפסקות. ולדברי רבינו האיי גאון ז"ל לא קשיא מידי דיום תרועה אמר רחמנא והילכך בין גנח בין יליל בין גנח ויליל יצא וכולהו תרועות דאורייתא נינהו והילכך להקל על הצבור ולתקוע התקיעות דכלהו מקומות שפיר דמי...

54. הר"ן על הרי"ף מסכת ראש השנה דף י עמוד ב - יא עמוד א

ואנו עכשיו נוהגים לתקוע על סדר הברכות תשר"ת למלכיות תש"ת לזכרונות תר"ת לשופרות וכמו שכתב הרב אלפסי ז"ל בהלכות וצ"ע למה שהרי היה לנו לעשותן כולן למלכיות וכן לזכרונות וכן לשופרות דהא אנן משום ספק דאורייתא עבדינן להו וצריך לשמען על סדר ברכות במלכיות וכן בזכרונות וכן בשופרות והרב אלפסי ז"ל כתב דאקילו בהו משום טירחא יתירא דציבורא כיון שכבר יצאו שלא על סדר ברכות ואפשר עוד על דרך זה שחששו שלא להפסיק יותר מדי בתקיעות שאינן צריכות בין מלכיות וזכרונות ושופרות ואכתי לא נהירא ולדברי רבינו האיי גאון לא קשיא מידי דהא יום תרועה אמר רחמנא הלכך בין גנח בין יליל בין גנח ויליל יצא דכולהו תקיעות דאורייתא נינהו והלכך להקל על הצבור ולתקוע בתקיעות דכולהו מקומות שפיר דמי ור"ת ז"ל הנהיג לתקוע בכלן תשר"ת ואמר מוטב שניחוש לספיקות ולא ניחוש להפסקות:

55. מלחמת ה' מסכת ראש השנה דף יא עמוד א

... ואני אומר שטעמו של רבינו ז"ל בטורח הצבור בכאן אמת ונכון הוא ועיקר הדברים מיוסד על פי מה שפירשנו למעלה שתקנו חכמים להיות תוקעין ומריעין כשהן יושבין ויוצאים ידי חובתן ותקנו שיהו תוקעין ומריעין כשהן עומדין על סדר הברכות שהברכות הללו

מלכיות זכרונות ושופרות כל עיקרן בהתרועות נתקנו וכן בתעניות וכן בשעת מלחמה שמוסיפין שש ברכות ובהן נמי זכרונות ושופרות מתריעין עליהן כדאיתא במס' תעניות ולא שנינו אלא בירך ואח"כ נתמנה לו שופר אבל נתמנה לו שופר ותקע ואח"כ נתמנה להם מברך חוזרין ותוקעין על סדר ברכות דומיא דתעניות שאע"פ שאין היחיד חייב בתקיעות תוקעין הצבור על סדר הברכות ושם אמרו בתעניות על כל ברכה וברכה באחת אומר תקעו ובאחת אומר תריעו אלא שר"י שונה שם על כל ברכה וברכה תוקעין ומריעין ואזיל לטעמיה דסבר תקיעה ותרועה ותקיעה אחת היא ואין הלכה כמותו למדנו מכאן דכיון שאין יחיד ויחיד חייב בתקיעות ותרועות אלא חובת ברכות הוא שמתריעין בהן די להם בתקיעה כל שהוא כדי שיתעלה תפלתנו בשופר הלכך בר"ה נמי כיון שיצאנו ידי חובת תקיעות של תורה ואין כל יחיד ויחיד חייב בתקיעות לא נשאר לנו אלא חובת ברכות שתקנו בהן תקיעות כדי שיעלה זכרוננו לטובה בשופר והוה ליה כתעניות ובתקיעה כל שהוא יצאו ידי התרעה של ברכות הלכך לא רצו להטריח שלא לצורך ונהגו לעשות ככולן תקיעה ועושין בתרועה כשלש סברות הללו דר' אבהו וזה טעם יפה מרפא לעצם ומתוק לפה ואם באת לדון אחריו כבר נהגו:

56. תלמוד בבלי מסכת תענית דף טו עמוד א

/משנה/. סדר תעניות כיצד? מוציאין את התיבה לרחובה של עיר... ואומר לפניו עשרים וארבע ברכות: שמונה עשרה שבכל יום, ומוסיף עליהן עוד שש. ואלו הן: זכרונות ושופרות. אל ה' בצרתה לי קראתי ויענני, אשא עיני אל ההרים וגו', ממעמקים קראתיך ה', תפלה לעני כי יעטף. רבי יהודה אומר: לא היה צריך לומר זכרונות ושופרות, אלא אומר תחתיהן רעב כי יהיה בארץ דבר כי יהיה, אשר היה דבר ה' אל ירמיהו על דברי הבצרות...

57. רש"י מסכת תענית דף טו עמוד א

זכרונות ושופרות - כל הפסוקים שאומרים בראש השנה. אל ה' בצרתה לי כו' - כולן הן מזמורים.

58. תלמוד בבלי מסכת תענית דף טז עמוד ב

תנו רבנן: על הראשונות הוא אומר ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך גואל ישראל, והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. וחזן הכנסת אומר: תקעו כהנים תקעו. וחוזר ואומר: מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה (והן תוקעין ומריעין ותוקעין), ועל השניה הוא אומר ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך זוכר הנשכחות, והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וחזן הכנסת אומר הריעו בני אהרן, הריעו. ואומר: מי שענה את אבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה, והם מריעין ותוקעין ומריעין, וכן בכל ברכה וברכה. באחת אומר תקעו, ובאחת אומר הריעו, עד שיגמור את הברכות כולן.

59. רמב"ם הלכות תעניות פרק ד

הלכה טו

כשהיו מתפללין על הסדר הזה בירושלם היו מתכנסין בהר הבית כנגד שער המזרח ומתפללין כסדר הזה, וכשמגיע שליח צבור לומר מי שענה את אברהם אומר ברוך אתה ה' אלהינו אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך אתה ה' גואל ישראל, והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וחזן הכנסת אומר לתוקעים תקעו בני אהרן תקעו, וחוזר המתפלל ואומר מי שענה את אברהם בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם ביום הזה ואחר כך תוקעין הכהנים ומריעין ותוקעין.

הלכה טז

וכן בברכה השנייה לזו שהיא ראשונה מן השש שמוסיף חותם בה ברוך ה' אלהים אלהי ישראל מן העולם ועד העולם, ברוך אתה ה' זוכר הנשכחות, והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, וחזן הכנסת אומר להן הריעו בני אהרן הריעו, וחוזר שליח צבור ואומר מי שענה את משה ואבותינו על ים סוף הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם ביום הזה ואחר כך מריעין ותוקעין ומריעין.

הלכה יז

וכן על כל ברכה וברכה באחת אומר תקעו ובאחת אומר הריעו עד שיגמור כל שבע הברכות, ונמצאו הכהנים פעם תוקעין ומריעין ותוקעין, ופעם מריעין ותוקעין ומריעין שבע פעמים, ואין עושים סדר זה אלא בהר הבית בלבד, וכשהן תוקעין ומריעין שם תוקעין בחצוצרות ובשופר כאחד כמו שאמרנו.

60. רמב"ם הלכות תעניות פרק א

הלכה א

מצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות על כל צרה שתבא על הצבור...

61. חידושי הריטב"א מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

מכל מקום גם במנהגינו יש לחוש למה נהגו לתקוע תשר"ת למלכיות ותש"ת לזכרונות ותר"ת לשופרות ואינם כולם על דעת אחת, ומה שכתב הרי"ף כי מפני טורח הצבור אנו מקילין בדבר אתי שפיר לדברי הגאון שסובר שמן הדין אדם יוצא בכל אחד מהן כמ"ש לעיל, אבל לאידך סברא לא אתי שפיר, שמפני טורח הצבור אין לנו לעשות התקיעות שלא כראוי ושלא נחוש לספיקות. והנכון בזה דמדינא הרי יצאנו ידי חובת מצות שופר בתקיעות דמיושב ואין תקיעות שעל סדר ברכות באות לחובת מצות שופר אלא לחובת תפלה בצבור להעלות תפלה בתרועה כענין בתעניות שתוקעין על ז' ברכות דמי שענה כדי להעלות (תקיעה) [תפלה] בשופר, והתם בתקיעה אחת סגי בכל ברכה אליבא דרבנן, אבל ביום זה אין אנו רוצין להפריד תרועה מב' פשוטות, ומכל מקום באיזה סימן מג' סימנין סגי לן ושוב אין חוששין לספיקות ולא להפסקות וגם אם טעה בשברים או בתרועה אינו חוזר דמדינא בתקיעה אחת יוצא.

62. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כט עמוד ב

מ/שנה/. יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעין, אבל לא במדינה...

63. רש"י מסכת ראש השנה דף כט עמוד ב

יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין - בגמרא מפרש לה. אבל לא במדינה - לא בירושלים, ולא בגבולין.

64. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כט עמוד ב

מנא הני מילי? אמר רבי לוי בר לחמא אמר רבי חמא בר חנינא: כתוב אחד אומר אשבתון זכרון תרועה, וכתוב אחד אומר ביום תרועה יהיה לכם. לא קשיא; כאן - ביום טוב שחל להיות בשבת, כאן - ביום טוב שחל להיות בחול. אמר רבא: אי מדאורייתא היא - במקדש היכי תקעינן? ועוד: הא לאו מלאכה היא דאצטריך קרא למעוטי, דתנא דבי שמואל: גכל מלאכת עבדה לא תעשו - יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת, שהיא חכמה ואינה מלאכה. אלא אמר רבא: מדאורייתא מישרא שרי, ורבנן הוא דגזור ביה, כדרבה. דאמר רבה: הכל חייבין בתקיעת שופר, ואין הכל בקיאים בתקיעת שופר, גזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד, ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דלולב, והיינו טעמא דמגילה.

65. רש"י מסכת ראש השנה דף כט עמוד ב

זכרון תרועה - ולא תרועה ממש, אלא מקראות של תרועה יאמרו. מלאכה היא - בתמיה.

גזירה שמא יטלנו וכו' - ובמקדש לא גזור, דאין איסור שבות דרבנן במקדש.

66. רש"י ויקרא פרשת אמור פרק כג

(כד) זכרון תרועה - זכרון פסוקי זכרונות ופסוקי שופרות, לזכור לכם עקידת יצחק שקרב תחתיו איל:

67. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקצב

סעיף א

מחזיר שליח צבור התפלה, ותוקעין על סדר הברכות למלכיות תשר"ת פעם אחת, ולזכרונות תש"ת, ולשופרות תר"ת; ועכשיו נוהגים לתקוע למלכיות תשר"ת שלשה פעמים, ולזכרונות תש"ת שלשה פעמים, ולשופרות תר"ת שלשה פעמים. הגה: ויש אומרים שתוקעים תשר"ת למלכיות פעם אחת, וכן לזכרונות, וכן לשופרות (טור בשם ר"ת ומנהגים), וכן המנהג במדינות אלו...

68. משנה ברורה סימן תקצב

(ד) וכן המנהג במדינות אלו - ובש"ה כתב הדרך המובהק לתקוע תשר"ת תש"ת תר"ת למלכיות וכן לזכרונות וכן לשופרות [ואחר אנעים זמירות עוד תשר"ת תש"ת תר"ת כדי להשלים עד מאה קולות] ומ"מ במקום שנוהגין כמנהגו אין לשנות [פמ"ג]: